

PTASI ALBUM

PTAKI WYSTĘPUJĄCE W MIĘDZYRZECZU GÓRNYM I OKOLICACH

Zdjęcia i prezentację wykonały:

Zofia Pasko i Nadia Kramarz

Klasa IVa

Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego
przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Międzyrzeczu Górnym

SPIS TREŚCI

1.	Bocian biały.....	str.3
2.	Uszatka, sowa uszata.....	str.10
3.	Mysikrólik.....	str.15
4.	Sikora modraszka, sikora modra.....	str.18
5.	Sierpówka.....	str.20
6.	Kowalik.....	str.22
7.	Pliszka żółta.....	str.25
8.	Łyska.....	str.29
9.	Makolągwa.....	str.33
10.	Perkoz dwuczuby.....	str.37
11.	Pliszka siwa.....	str.41
12.	Gąsiorek.....	str.45
13.	Bocian czarny.....	str.48
14.	Bazant.....	str.51
15.	Łabędź niemy.....	str.54
16.	Sroka.....	str.59
17.	Dzięcioł duży.....	str.63
18.	Jaskółka oknówka.....	str.67

BOCIAN BIAŁY

Bocian biały (*Ciconiaciconia*) – gatunek dużego ptaka brodzącego z rodziny bocianów. W Polsce, bocian biały podlega ochronie ścisłej. Jest on nieodłącznym symbolem polskiej wsi i jednym ze zwiastunów wiosny.

Występowanie

Bocian biały to gatunek wędrowny. Lęgi odbywa w Europie, zimuje zaś w Afryce Północnej i Południowej. Polskę określa się jako centralny punkt jego występowania – bociany można spotkać w zasadzie wszędzie, oprócz gór. Najwięcej bocianów gniazduje na północnym wschodzie Polski – na Mazurach, czy na Suwalszczyźnie. Zwykle na zimowiska bociany białe wylatują pod koniec sierpnia i trasa ich wędrówki wiedzie przez Bałkany, cieśninę Bosfor, do Egiptu i dalej na południe Afryki.

Wygląd

Dorośle osobniki charakteryzują się czerwonym i długim dziobem i tej samej barwy nogami. Czerwony kolor tych części ciała pojawia się u nich w miarę dorastania. Warto także zwrócić uwagę na szczególną budowę ich stawu piętowego, która umożliwia im długotrwałe stanie w miejscu na jednej nodze bez utraty równowagi. Dorosły bocian biały waży średnio 4 kg, a długość jego ciała wynosi 80 cm. Rozpiętość skrzydeł sięga około 2 m, zaś dziób mierzy do 20 cm. Samice są nieco mniejsze, niż samce.

Zachowanie

Bociany białe – wbrew obiegowej opinii – nie żywią się głównie żabami.

W okresie suchym za pokarm służą im owady – głównie pasikoniki i koniki polne. Ptaki te polują także na pisklęta, węże, jaszczurki, a nawet małe zające, myszy i norniki. Bocian biały prawie wcale nie odzywa się – nie śpiewa. W świecie ptaków należy pod tym względem do wyjątków. W locie wykorzystuje głównie ciepłe prądy powietrza, za pomocą których szybuje na rozpiętych skrzydłach.

Ciekawostki:

- ✓ co czwarty bocian świata gniazduje w Polsce
- ✓ bociany łączą się w pary tylko na jeden sezon lęgowy
- ✓ bocianie gniazdo może ważyć nawet 2 tony
- ✓ bociany spędzają w Afryce tylko około dwóch miesięcy
- ✓ europejska wieś bociana znajduje się jest na Podlasiu, gdzie znajduje się ponad 30 zasiedlonych gniazd bocianich

Ciekawostki z naszej wioski ;-)

W Międzyrzeczu Górnym na wieży starej remizy OSP znajduje się bocianie gniazdo, do którego co roku przylatują bociany. Nazywane są przez mieszkańców Florkiem i Florką. Z naszego ogródka można zobaczyć to gniazdo i bociany, ponieważ dzieli nas tylko około 80m odległości. Bociany często latają nad naszym domem i szukają pożywienia w naszym ogrodzie lub na okolicznych łąkach.

USZATKA, SOWA USZATA

Uszatka, sowa uszata– gatunek średniej wielkości ptaka drapieżnego z rodziny puszczykowatych

Występowanie

Występuje dość licznie w umiarkowanej i chłodnej strefie Europy i Azji, w północno-zachodniej Afryce oraz w Ameryce Północnej.

Wygląd

Podobna jest do puchacza, jednakże znacznie od niego mniejsza. Wysokość to: 31-37 cm, zaś rozpiętość skrzydeł: 90-100 cm. Waga: 250g-430 g. Na głowie posiada charakterystyczne „uszy” utworzone przez ruchome kępki piór, które w czasie lotu lub u spokojnego ptaka są położone. Szlara (talerzowo ułożone pióra wokół dzioba i oczu) jest wyraźna, oczy pomarańczowe, niekiedy bardziej wpadające w żółty. Ubarwienie to połączenie brązu, szarości, bieli, miejscami żółtawy nalot. Sylwetka smukła, skrzydła długie. Spód ciała jaśniejszy niż wierzch, z podłużnymi kreskami. Właściwe uszy są ulokowane poniżej oczu ptaka i są dość duże. Dziób jest czarny, nogi opierzone.

Zachowanie

Gatunek o aktywności nocnej, poluje głównie o zmierzchu i o świcie. Jej lot jest wolny i ślizgowy, a z uwagi na miękkie lotki jest bardzo cichy. Kiedy poluje potrafi zawisnąć w powietrzu trzepocząc skrzydłami. Podczas dnia ptaki najczęściej przesiadują blisko pnia drzew. Jest płochliwa – gdy jest zaniepokojona, prostuje się i wysmukla oraz przymyka oczy. Zimą uszatki chętnie zbierają się w grupy liczące od kilku do kilkudziesięciu osobników. W miejscach, gdzie zimują, można je obserwować śpiące w dzień. Takie zimowiska znajdują się zarówno w lasach, jak i w parkach miejskich. W tym okresie ptaki stają się mniej płochliwe, dzięki czemu dają się łatwiej obserwować. Gatunek osiadły i migrujący.

Ciekawostki z naszej wioski ;-)

Lubi przesiadywać na sośnie u naszych sąsiadów. Nazwaliśmy ją Blanka. Czasami, będąc na balkonie, widać ją z odległości 1-2m. Nie boi się ludzi, nie odlatuje tylko patrzy z zaciekawieniem. Kiedyś naliczyliśmy 7 osobników na tej sośnie. Fruwa bezszelestnie. Siedząc wieczorami na tarasie widać tylko wielki, latający cień. Poluje po zmroku.

MYSIKRÓLIK

Mysikrólik – gatunek małego ptaka; na terenie Polski gatunek ten jest objęty ścisłą ochroną gatunkową

Występowanie

Występuje niemal w całej Europie (na południu rzadziej, najliczniej w środkowej i wschodniej) oraz w Azji – aż po wschodnią Syberię i Japonię.

Wygląd

Jest najmniejszym ptakiem Europy. Osiąga 9 cm długości, 13-15 cm rozpiętości skrzydeł i waży zaledwie 4,5-7 g

Jego upierzenie to połączenie intensywnego oliwkowozielonego koloru, jaśniejszego od spodu i ciemniejszego z wierzchu na grzbiecie. Mysikrólik ma ciemniejsze skrzydła, przez które przechodzą dwie białe pręgi na brzegach lotek. Na oliwkowej głowie mysikrólik ma żółtopomarańczową (dorosły samiec) lub żółtą (samica) kreskę z czarną obwódką.

Zachowanie

Jest bardzo ruchliwy. Trudno go zauważyć, gdyż większość czasu spędza wysoko w koronach drzew. Łatwiej go usłyszeć. Mysikrólik to nie tylko piękny, ale także zdolny ptak. Jego talentem jest umiejętność zawieszania się w powietrzu podobnie jak koliber, co umożliwia mu łapanie owadów w locie. Niezwykłą cechą jest także umiejętność pozyskiwania pożywienia z drzew, głównie poprzez zeskakiwanie z gałęzi do góry nogami. Gniazdo jest przytwierdzone od spodu pod boczną gałęzią świerka lub jodły, ulokowane w gęstej koronie drzew iglastych na znacznej wysokości, wiszące.

SIKORA MODRASZKA

**Sikora modraszka, modraszka
zwyczajna, sikora modra,** –
gatunek małego, częściowo
wędrownego ptaka.

Występowanie

Sikora modra zasiedla Europę bez
najbardziej północnych krańców,
Bliski Wschód oraz północno -
zachodnią Afrykę. W Polsce jest
licznym ptakiem lęgowym
i pozostaje u nas przez cały rok.
Tylko niektóre osobniki migrują
osiągając nawet południową
Francję.

Część z tych, które zimują u nas
pochodzi z terenów bardziej
północnych. Zamieszkuje głównie
lasy liściaste i mieszane,
a także parki, ogrody i sady.

Wygląd

Zarówno samiec jak i samica sikory modrej mają białe policzki z czarnym paskiem przez oko, pierś i brzuch żółte, wierzch skrzydeł i ogona modre. Osobniki młodociane są mniej barwne, o żółtawych policzkach i zielonobrazowym wierzchu ciała. Masa ciała ok. 10 g, rozpiętość skrzydeł 20 cm, długość ciała 11-12 cm.

Zachowanie

Modraszka to wyjątkowo ładna, ruchliwa i zwinna sikora. Do tego najbardziej „rozmowna” ze wszystkich. Jej popiskiwanie „tsitsi” słychać przez cały rok. Pożywienie stanowią owady i pajęczaki. Zjadają także nasiona roślin oleistych oraz nasiona niektórych drzew. Zimą bywają częstymi gośćmi w karmnikach. Modraszka to jednej z najbardziej walecznych i zadziornych ptaków, jakie fruwać po naszym niebie. Potrafi wdać się w walkę nawet z dużo większym od siebie przeciwnikiem.

SIERPÓWKA

Sierpówka – nazywana również **synogarlicą turecką** to średniej wielkości ptak z rodziny gołębiowatych. Jest to ptak nieco mniejszy od gołębia miejskiego.

Występowanie

Sierpówka pochodzi z terenów Azji. Obecnie można go spotkać w niemal całej Europie, poza północną Skandynawią i północną częścią Rosji. W Polsce pojawił się na początku lat 40. Dziś jest to pospolity ptak na niemal całym kontynencie europejskim. Najczęściej sierpówki można spotkać w okolicach siedzib ludzkich.

Wygląd

Sierpówka charakteryzuje się smukłą sylwetką ciała i długim ogonem. Upierzenie kremowo-szare, na wierzchu ciała występuje lekki brązowawy nalot, a na piersi i brzuchu może pojawić się odcień różowawy. Najbardziej charakterystyczną cechą sierpówki jest czarna z białą obwolutą pół obroża w kształcie sierpa, występująca na bokach szyi ptaka. Od tej cechy wzięła się polska nazwa tego gołębia. Nogi ptaka mają czerwony lub różową barwę, dziób jest ciemny na końcu i szary u nasady, a od jasnych piór na głowie wyraźnie odcina się ciemnoczerwone oko. Wymiary: rozpiętość skrzydeł około 60 cm, długość ciała od 28 do 33 cm, zaś masa ciała przeważnie w granicach 150-200 g.

Zachowanie

Chętnie zjada różne nasiona i owoce rozmaitych roślin, traw i chwastów. Korzysta także z dostępnego pokarmu wystawionego dla zwierząt domowych i resztek ludzkiego pożywienia. Zimą ptaki te gromadzą się w kępach drzew na nocleg, czasami nawet po kilkaset osobników. Jest gatunkiem ptaka, który przystosował się do życia w środowisku silnie przekształconym przez człowieka. Jak większość gołębi sierpówki łączą się w pary na całe życie.

Ciekawostki z naszej wioski ;-)

Sierpówki zrobiły sobie gniazdo pod naszą wiatą i bardzo im się podoba to miejsce. Nam niestety mniej z uwagi na pozostawiane przez nich nieczystości.

KOWALIK

Kowalik, bargiel – gatunek niewielkiego, osiadłego ptaka z rodziny kowalików

Występowanie

Zamieszkuje licznie lasy Europy (poza północną częścią Półwyspu Skandynawskiego, Irlandią i Szkocją), Afrykę i znaczną część umiarkowanej Azji . W Polsce szeroko rozpowszechniony, średnio liczny ptak lęgowy. Upodobał sobie lasy liściaste, większe parki, ogrody, aleje i cmentarze ze starym drzewostanem, szczególnie tam, gdzie rosną dęby i buki. Unika terenów otwartych.

Wygląd

Kowalik ma charakterystyczną sylwetką bez wyraźnie wyodrębnionej szyi, ze stosunkowo dużą głową i długim, wąskim, ostro zakończonym dziobem. Ma białe policzki, a na oczach charakterystyczną czarną „opaskę”, biegnącą od nasady dzioba aż do grzbietu. Grzbiet Kowalika ma elegancki staloszary kolor z niebieskawym refleksem, brzuch natomiast jest rdzawopłowy, często różowawy, ciemniejący ku tyłowi. Upierzenie obu płci jest podobne, ale samce wyróżniają się intensywniejszym ubarwieniem rdzawych boków i podbrzusza. Wymiary: długość ciała 13-14 cm, rozpiętość skrzydeł 23-27 cm, masa ciała to 20-25 g.

Zachowanie

Jest zwinny i ruchliwy. Potrafi chodzić po pniu głową w dół, zwisa z gałęzi głową do dołu lub swobodnie przemieszcza się po jej spodniej stronie. Wędrując po pniach, nie podpira się ogonem, jak robią to np. dzięcioły (u kowalika pióra ogona są zbyt krótkie – mają tylko 5 cm długości).

Wystarczają mu jego twarde, ostre i chwytliwe pazury. Nie jest płochliwy. Zdarza się, że oswojone osobniki jedzą z ręki dokarmiającego je człowieka. Potrafi wydawać nawet dziesięć nut na sekundę.

Kowalika warto mieć w ogrodzie, bo to doskonały „czyściciel” drzew, usuwający z nich szkodniki.

Kowaliki to ptaki osiadłe, które nie odlatują na zimę.

PLISZKA ŻÓŁTA

Pliszka żółta, wolarz – to gatunek małego wędrownego ptaka z rodziny pliszkowatych. Bardzo liczny gatunek, nie jest zagrożony. Populacja lęgowa pliszki żółtej w Polsce liczy ok. 1,5 mln par.

Występowanie

Zamieszkuje Europę, Azję i Afrykę. Jest to ptak migrujący na dalekie dystanse. Ptaki z naszej części Europy zimują najczęściej nad Morzem Śródziemnym i w Afryce. Największe populacje notuje się w miejscach, gdzie nadal prowadzi się aktywny wypas zwierząt kopytnych. Najczęściej można je spotkać na otwartych przestrzeniach – łąkach, pastwiskach, polach uprawnych (**bardzo lubią pola rzepaku**), wydmach.

Wygląd

Najmniejsza z europejskich pliszek, o krępej, wysmukłej sylwetce. Kolor żółty u pliszki żółtej jest dominujący, występuje na całym podbrzuszu i sięga podgardla. Samce pliszki żółtej charakteryzują się oliwkowym grzbietem i kuprem. Ogon krótszy niż u pozostałych ptaków tego gatunku jest czarny z białymi brzegami. Głowa tego ptaka przybiera kolor stalowy z widoczną jasną brwią. Wymiary: długość ciała – około 17 cm, rozpiętość skrzydeł – około 27 cm, zaś masa ciała – około 17 g.

Zachowanie

Głównym źródłem pożywienia pliszki żółtej są różne owady, chrząszcze, larwy, koniki polne, muchy, pająki, drobne mięczaki i dżdżownice. Potrafi łowić owady w locie, zbierać pożywienie z ziemi, przeszukiwać łodygi roślin, a nawet oczyszczać bydło z pasożytów. Najczęściej widuje się ją na ziemi. Nie boi się wychodzić na odsłonięte tereny i nie kryje się przed człowiekiem. Pliszki chętnie siadają na wyższych słupkach, badyłach, kretowiskach, kamieniach, krzakach i płotach. Jest ptakiem towarzyskim.

Ciekawostki z naszej wioski ;-)

Spacerując po Międzyrzeczu Górnym najczęściej można spotkać pliszkę wśród pól z rzepakiem. Trudno ją dostrzec, bo przecież swoim kolorem zlewa się doskonale z kwitnącym rzepakiem.

ŁYSKA

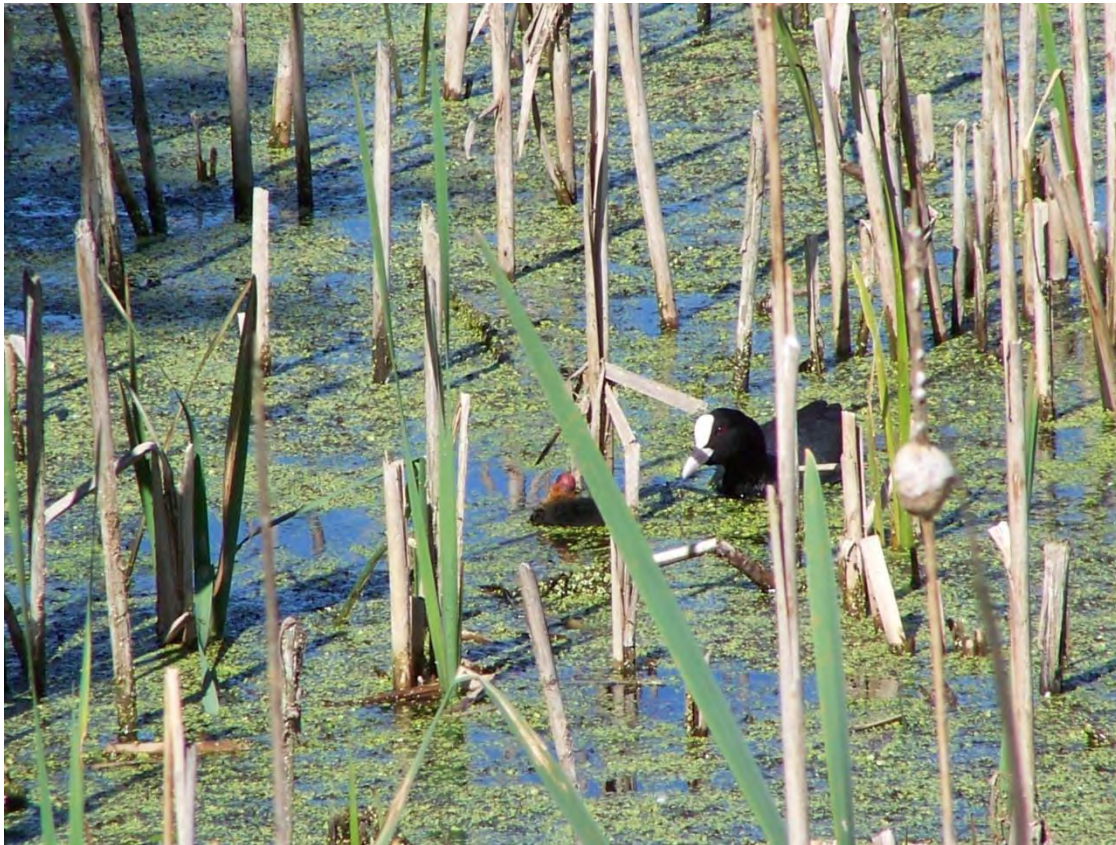
Łyska – gatunek średniej wielkości ptaka wodnego z rodziny chruścieli

Występowanie

Zamieszkuje Europę, północną Afrykę, Azję Środkową aż po Japonię. W Polsce gnieździ się na jeziorach i stawach hodowlanych z szuwarami, starorzeczach i wyrobiskach. Zimuje na podgrzewanych, niezamarzających zbiornikach. Łyska do niedawna była jednym z najliczniejszych ptaków wodnych, lecz ostatnio, na terenach zasiedlonych przez norkę amerykańską, znacznie obniżyła swą liczebność.

Wygląd

Łyska to grafitowo-czarny ptak wielkości kaczki, o krępy tułowiu i małej głowie. Na jej czole znajduje się charakterystyczna biała łysina – płytką czołową – stykającą się z białym dziobem o różowym odcieniu.

Mocne nogi łyski zakończone są długimi palcami zaopatrzonymi w płatki, które niczym wiosła pomagają jej poruszać się po wodzie. Pływa, lekko poruszając głową, a nurkuje z niewielkim wyskokiem.

Gdy chce wystartować, rozbiega się po powierzchni wody.

Choć z pozoru przypomina kaczkę, jej palce nie są spięte błonami, lecz mają płatkowate wyrostki po bokach. Długość ciała 36-42 cm, masa ciała 500-1200 g.

Zachowanie

Jest zadyrorna i agresywna. Sprowokowana łyska reaguje szybko.

Potrafi zaatakować nawet potężne i często bardzo agresywne terytorialne samce łabędzi niemych. Łyski żywią się wodnymi roślinami i małymi wodnymi zwierzętami, zimą głównie mięczakami. Gniazdo to kopiec z liści i łodyg roślin wodnych ukryty w szuwarach, czasem na otwartej wodzie. Jest gatunkiem wędrownym: przylot III-IV, odlot X-XI, choć część ptaków zimuje.

MAKOŁĄGWA

Makołągwa -gatunek małego ptaka z rodziny łuszczkowatych. Na terenie Polski makołągwa jest objęta ścisłą ochroną gatunkową

Występowanie

Występowanie od zachodniej Europy, Wysp Kanaryjskich, północnej Afryki po Bliski Wschód i Azję Środkową. Częściowo wędrowna, przylatuje w marcu i kwietniu, odlatuje we wrześniu i październiku, ale dość licznie zimuje, zwłaszcza na zachodzie kraju. W Polsce występuje na prawie całym obszarze wraz z górami do wysokości ok. 1800 m n.p.m. Żyje w pobliżu ludzkich osad.

Wygląd

Makolągwa jest nieco mniejsza od wróbla, o smukłej i delikatnej sylwetce. Samczyk ma różowo-czerwoną pierś i w takim samym kolorze, nasunięty na czoło berek. Reszta głowy oraz szyja są szare, plecy i pokrywy skrzydłowe – rudobrazowe. Samiczka bardziej stonowana, szaro-brązowa, płowo-biała pierś i brzuch delikatnie prążkowane. Dziób jest szary. Wymiary: długość ciała 13–14 cm, rozpiętość skrzydeł ok. 23 cm, zaś masa ciała 15–26g.

Zachowanie

Makolągwa to wielbicielka ziarenek i nasion „chwastów”. Stąd też nazwa makolągwa, co miało oznaczać ptaka lęgnącego się w- lub z maku.

Gniazdo buduje nisko w środkowej partii krzewu lub młodego drzewka i jest zbudowane z korzonków i traw poprzetykanych wełną i puchem roślinnym, wyścielone włosiem

Ciekawostki

Jako jeden z nielicznych jeśli nie jedyny gatunek, makolągwa chętnie zakłada gniazda w tzw. tujach.

PERKOZ DWUCZUBY

Perkoz dwuczuby - gatunek średniej wielkości wędrownego ptaka wodnego z rodziny perkozów.

Liczebność w Polsce szacowana na 15-25 tysięcy par.

Gatunek objęty ochroną ścisłą.

Występowanie

Występuje w większej części Europy i Azji Środkowej aż po Chiny.

Europejskie ptaki zimują głównie w Europie Zachodniej i basenie Morza Śródziemnego. W Polsce nieliczny ptak lęgowy. Jest równomiernie rozpowszechniony w całej Polsce, z wyjątkiem gór. Występuje tam gdzie są zasobne w ryby zbiorniki wodne: naturalne jeziora, stawy hodowlane, zbiorniki zaporowe itp.

Wygląd

Ptaka wielkości kaczki ale o smuklejszej sylwetce z długą szyją i zaostrowym dziobem. Łatwo rozpoznawalny po rdzawej kryzie na bokach głowy i czubie na głowie. Spód ciała biały, wierzch brunatny. W szacie spoczynkowej traci ozdobne pióra na głowie. Perkozy są pozbawione zupełnie ogona. Latają dobrze, choć czynią to niechętnie.

Wymiary: długość ciała 46-51 cm, rozpiętość skrzydeł 59-73 cm, masa ciała 640-1400 g.

Zachowanie

Jego gniazdo to pływający kopiec zbudowany z roślinności wodnej, zwykle ukryty w szuwarach, czasem na otwartej wodzie. Żywi się głównie rybami, rzadziej wodnymi bezkręgowcami. Pokarm zdobywa nurkując. Pisklęta o paskowanym upierzeniu głowy i szyi są wożone na grzbiecie przez rodziców.

Ciekawostki z naszej wioski ;-)

W Międzyrzeczu Górnym można go zaobserwować na dość licznych stawach hodowlanych, jakie się znajdują w naszej okolicy.

PLISZKA SIWA

Pliszka siwa - gatunek małego ptaka z rodziny pliszkowatych.
Gatunek objęty ochroną ścisłą.

Występowanie

Zamieszkuje Eurazję aż po Pacyfik na wschodzie, zachodnią Alaskę i Afrykę Północną. W Polsce szeroko rozpowszechniony, można ją spotkać w całym kraju. Zamieszkuje głównie w pobliżu osad i osiedli ludzkich.

Gniazdo zakłada na budynkach lub na drzewach, czasem na ziemi.

Gatunek wędrowny, przeloty III-IV i IX-X, zimuje w zachodniej Europie i basenie Morza Śródziemnego. Niektóre osobniki zimują w Europie Środkowej w pobliżu wód.

Wygląd

Pliszka to smukły ptak z wąskim, czarno-białym ogonem, którym stale porusza w górę i w dół. Dorosły samiec pliszki siwej ma charakterystyczny czarno-biały wzór na głowie. Okolice oka są białe, czapka głowy i tułów są czarne. Najczęściej spotykany podgatunek ma szary grzbiet. Zwraca uwagę kontrastującym czarnym, białym i szarym upierzeniem typowym dla pliszek.

Wymiary: długość ciała 16–19 cm, rozpiętość skrzydeł 25–30 cm, zaś masa ciała to 17–25 g.

Zachowanie

Biega po ziemi w poszukiwaniu owadów a poruszając się charakterystycznie kiwa ogonem w dół i w górę. Pliszki siwe są mało płochliwe i chętnie trzymają się w pobliżu człowieka. Zwykle przesiadują na ziemi, nie boją się przebywać na zupełnie odsoniętych miejscach. Ich pożywieniem są drobne owady, jak komary, muchy, chrząszcze, małe motyle, chwytane na ziemi lub w locie.

GĄSIOREK

Gąsiorek, dzierzba gąsiorek– gatunek małego ptaka wędrownego z rodziny dzierzb. Na terenie Polski gatunek ten jest objęty ścisłą ochroną gatunkową.

Występowanie

Zamieszkuje Europę i Azję, zimuje w Afryce. Na obszarze Polski nie zauważono prób zimowania gąsiorka. Przyłot - V, odlot - VIII-IX. Występuje na całym nizinnym obszarze Polski w różnej liczebności. Zamieszkuje zakrzaczone łąki, brzegi lasów z krzewami.

Wygląd

Ptaka większy od wróbla z dłuższym ogonem. Samiec jest łatwo rozpoznawalny po czarnej masce na popielatej głowie i rdzawo-brązowym wierzchu ciała. Spód z beżowym nalotem. Ogon czarny z białymi skrajami u nasady. Samica o podobnym schemacie ubarwienia, ale mniej skonstrastowana z łuskowanym wzorem na spodzie ciała.

Zachowanie

Gniazdo buduje wewnątrz krzewu lub korony drzewa, zwłaszcza kolczastego, zwykle na wysokości do 3 m. Gniazdo buduje z traw i korzonków, wyścielone sierścią i piórkami. Gąsiorek często przesiaduje na odkrytym posterunku, skąd obserwuje okolice wypatrując zdobyczy. Jak na swe niewielkie rozmiary potrafi schwytać zaskakująco duże ofiary, ledwie ustępujące mu wielkością. Jego pokarmem są głównie owady, ale także małe ptaki, gryzonie i jaszczurki

Ciekawostki

Polska nazwa „gąsiorek” pochodzi od jego charakterystycznego głosu, tzw. gęgania.

BOCIAN CZARNY

Bocian czarny – gatunek dużego ptaka z rodziny bocianowatych. Bardzo nieliczny ptak lęgowy, ok. 1200 par. W Polsce bocian czarny podlega ścisłej ochronie gatunkowej.

Występowanie

Zamieszkuje w Europie (przede wszystkim w Hiszpanii oraz centralnych i wschodnich częściach kontynentu) oraz w Azji. W Polsce występuje na całym obszarze kraju włącznie z górami. Lubi zamieszkiwać lasy w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek.

Wygląd

Jest nieco mniejszy od bociana białego. Ubarwienie czarne z metalicznym połyskiem, brzuch biały. Dziób, naga skóra wokół oczu i nogi czerwone. Przeciętna długość ciała tego ptaka wynosi 95–100 cm, rozpiętość skrzydeł natomiast 145–155 cm.

Zachowanie

W odróżnieniu od bociana białego bocian czarny uważany jest za skrytego ptaka leśnego, raczej unikającego kontaktów z człowiekiem. Ostatnio jednak zmienia swe zwyczaje i zaczyna gnieździć się coraz bliżej osad ludzkich.

Żywią się płazami, niewielkimi rybami i bezkręgowcami.

BAŻANT

Bażant– gatunek dużego ptaka z rodziny kurowatych

Występowanie

Bazanty pochodzą z Azji. Obecnie spotykane są na obszarze całej Europy, ale także Nowej Zelandii, na Hawajach, w Ameryce Północnej oraz w Japonii. Wyróżniono około trzydzieści podgatunków bazantów.

Wygląd

Bazant jest ptakiem bardzo ozdobny. Ma zielono połyskującą głowę, białą obrozę na szyi i rdzawe ubarwienie. Ozdobą samca jest długi, pręgowany ogon, a wiosną także czerwone płatki skórne po bokach głowy. Samica jest niepozorna, jasnobrązowa w ciemne plamy ze znacznie krótszym ogonem.

Zachowanie

Bazant żywi się głównie ziarnem i młodymi roślinami, ale latem zjada także sporo owadów i innych bezkręgowców, w tym także szkodniki upraw jak stonka ziemniaczana czy ślimaki.

ŁABĘDŹ NIEMY

Łabędź niemy - gatunek dużego, częściowo wędrownego ptaka wodnego z podrodziny gęsi w rodzinie kaczkowatych. Jest jednym z najcięższych ptaków latających.

Występowanie

Zamieszkuje Eurazję od Wielkiej Brytanii i Francji po Pacyfik. Zimuje w Europie, na Bliskim Wschodzie, środkowej i wschodniej Azji. W Polsce zamieszkuje cały nizinny obszar kraju, preferuje różne zbiorniki wodne: jeziora, stawy hodowlane, starorzecza, glinianki itp. W Polsce częściowo wędrowny, wiele ptaków zimuje w kraju, zarówno na niezamarzających wodach śródlądowych, jak i na wybrzeżu Bałtyku.

Wygląd

Powszechnie znany, duży, biały ptak wodny z czerwonym dziobem i czarną naroślą nad nim. Młode przez pierwszy rok życia są całkowicie brązowe, stopniowo bielejąc (do 3. roku życia). Para łabędzi łączy się ze sobą na całe życie. Masa ciała wynosi 6-14 kg. Samce z reguły wyraźnie większe od samic. Dorosły łabędź niemy może mieć ponad 25 tysięcy piór, z czego około 20 tysięcy znajduje się na szyi.

Zachowanie

Płynąc często wygina esowato szyję, a skrzydła unosi w górę jak zagle. Dorosłe osobniki nie nurkują, choć pisklęta mają tę umiejętność. Gniazdo buduje w trzcinach, pływające, rzadziej na lądzie lub w innych trudno dostępnych miejscach. Samiec bywa agresywny broniąc gniazda przed intruzami. Pokarm jest głównie roślinny, ale z dodatkiem małży, ślimaków i larw owadów.

SROKA

Sroka - gatunek średniej wielkości ptaka z rodziny krukowatych.

Występowanie

Możemy ją spotkać prawie w całej Europie, a także w środkowej i południowej Azji oraz w kilku krajach północnej Afryki. Sroka jest ptakiem, który często występuje w pobliżu skupisk ludzkich. Spotykana jest w okolicach osiedli mieszkaniowych, w centrach miast a także na wsiach.

Wygląd

Ptaka o smukłej sylwetce z długim ogonem i charakterystycznym czarno-białym upierzeniem. Samiec jest zwykle nieco większy i cięższy od samicy, ma dłuższy ogon. Bardzo długi, zaokrąglony ogon z piórami o stopniowanej długości (środkowe sterówki najdłuższe, skrajne – krótsze).

Zachowanie

Sroka to ptak bardzo ruchliwy i hałaśliwy, chociaż zarazem ostrożny i zachowujący czujność. Wrodzony spryt pozwolił srokom znaleźć się na obszarach rolniczych silnie zmienionych przez ludzi w XX wieku. Mimo swojej wielkości sroka to ptak płochliwy i w zetknięciu z ludźmi odlatuje.

DZIĘCIOŁ DUŻY

Dzięcioł duży - gatunek średniej wielkości ptaka z rodziny dzięciolowatych. Gatunek osiadły i objęty ochroną ścisłą. Liczebność w Polsce szacowana na ok 800 tysięcy par.

Występowanie

Zamieszkuje lasy całej Europy, północnej, środkowej i wschodniej Azji oraz północnej Afryki. W Polsce jest to najliczniejszy i najpowszechniejszy z dzięciołów. To gatunek występujący na terenie całego kraju i zamieszkujący różne typy lasów, zadrzewienia, parki. Swoje dziuple tworzy w zdrowych drzewach.

Wygląd

Długość ciała: 22-26 cm. Średniej wielkości dzięcioł o biało-czarnym ubarwieniu z czerwonym podogoniem. Samiec ma czerwoną plamę na potylicy, której pozbawiona jest samica. Młode mają czerwone czapeczki.

Zachowanie

Jego pokarmem są głównie owady i ich larwy, zimą zaś nasiona wydobywane z szyszek.

By je wydobyć rozkuwa szyszki, które wtyka w szczelinę pnia drzewa. Czyni to stale w tych samych miejscach, które nazywamy "kuźniami".

Ptaka nie jest płochliwy, choć zachowuje ostrożność. Jego lot jest falisty.

JASKÓŁKA OKNÓWKA

Jaskółka oknówka - niewielki gatunek ptaka wędrownego z rodziny jaskółkowatych.

Występowanie

Jaskółki te najczęściej zakładają swoje gniazda w oborach, stajniach, chlewniach, czasami w stodółach, garażach, sieniach czy na strychach. Niewielka część tych ptaków gnieździ się pod mostami, jeszcze rzadziej legną się w naturalnych grotach, szczelinach skalnych itp.

Zamieszkują Północną Afrykę, południową Europę i dalej na wschód po zachodnio-środkową Azję.

Wygląd

Ma metalicznie granatowy wierzch ciała, a spód czysto biały. W locie widać płytkie wcięcie ogona i biały kuper. Ma czarny dziób i ciemnobrązowe oczy.

Zachowanie

Oknówka, podobnie jak inne jaskółki, świetnie, zwinnie lata i w powietrzu spędza każdego dnia wiele godzin. Wznosi się wyżej niż dymówki, rzadziej szybuje, a częściej trzepoce skrzydłami i w powietrzu przelatuje od nich szybciej. Rzadziej natomiast leci tuż nad ziemią. Łapie owady w locie. Na obszarach gniazdowania, muchy i mszyce stanowią znaczną część diety.

BIBLIOGRAFIA

Atlas ptaków Europy. D. Singer, Delta

Atlas ptaków. Poradnik obserwatora. Hecker, RM

Wikipedia.pl